

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ЯК ЗАСОБУ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ПРИ НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

THE USE OF MOODLE AS MEANS OF INTENSIFYING PROGRESS OF STUDENTS WITH MAJOR IN ENGLISH PHILOLOGY IN THE EFL CLASSROOM

Сучасна освітня система передбачає використання інформаційних технологій як доцільних інструментів для активізації навчального прогресу. Сфера вивчення мов не є винятком. Наявні електронні курси спрямовані на імплементацію інформаційних технологій до процесу навчання мов з метою залучення студентів до процесу, що входить до кола питань, які досліджуються. Враховуючи доступні електронні курси, було прийнято рішення створити електронні курси в межах електронної платформи MOODLE, щоб використовувати їх серед тієї аудиторії, де англійська мова вивчається як іноземна, через їх простоту, доступність і безкоштовне завантаження. Під їх простотою мається на увазі, що студенти не повинні володіти якимись спеціальними комп'ютерними навичками, щоб ними користуватися під час оволодіння мовою.

Стаття розглядає практику впровадження таких курсів у вищі навчальні заклади України. Створені електронні курси в рамках електронної платформи MOODLE складаються з модулів, що відповідають навчальній програмі студентів, які мають спеціалізацію з англійської філології. Курси, про які йдеться, не мають на меті забезпечити студентів новими граматичними матеріалами та словниковим запасом, а надають додаткові завдання з англійської на всіх етапах оволодіння мовою. Електронні курси на базі електронної платформи MOODLE організують орієнтовану на студентів освіту, що дозволяє їм здобувати знання з англійської мови у відповідному та індивідуальному темпі, здійснюючи це крок за кроком із заохоченням до продуктивності.

Спираючись на досвід використання електронної платформи MOODLE протягом декількох років, можна дійти висновку, що електронні курси дозволяють студентам самостійно контролювати засвоєння матеріалу. Таким чином вони краще розуміють, на чому слід зосередитись під час вивчення англійської мови, і надають можливість реалізації зворотного зв'язку за схемою «викладач-студент». Незважаючи на позитивні результати, електронні курси, створені в межах електронної платформи MOODLE, мають певні недоліки, але з урахуванням практики та результатів їх реалізації переваги набагато вагоміші.

Ключові слова: MOODLE, англійська як іноземна, електронна платформа, зворотний зв'язок, гуманітарні науки.

Modern educational system implies the use of informational technologies as advisable tools for intensifying learning progress. The sphere of teaching languages is not an exception. Thus, existing e-courses are aimed at involving informational technologies in the process of teaching languages in order to engage students in the process in question. Taking into consideration available e-courses it has been decided to create e-courses within e-platform MOODLE to use them in English as Foreign Language (EFL) classroom due to its simplicity, availability and free download. By its simplicity it is implied that students are not required to have any special computer skills to use it. The research paper under consideration reports on the practices implemented in the Ukrainian educational institution. The created e-courses within e-platform MOODLE consist of the blocks corresponding to the students' syllabus of English philology specialization. The courses in question are not intended to provide students with new grammar material and vocabulary but to give extra assignments engaging ELLs at all stages of language acquisition. The e-courses within e-platform MOODLE provide a learner-centered education allowing students to acquire knowledge of the English language at an appropriate individual pace doing it step by step and encourage them to be productive. Referring to the several year experience of using e-platform MOODLE the following conclusion can be made that the e-courses let students rapid self-control in mastering the material thus they have a better understanding what they should focus on while learning English and provide them with "teacher-student" feedback. Despite the positive results it goes without saying that e-courses created within e-platform MOODLE have certain drawbacks but taking into account practices and results of their implementation the advantages are far more significant. The specific character of using information technologies, especially e-courses created within e-platform MOODLE, for teaching humanities should be mentioned as well. It requires a different research subject and investigation methods than those of the science subjects' ones.

Key words: MOODLE, learner-centered education, EFL, e-platform, "teacher-student" feedback, humanities.

УДК 37. 211.24
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-3.22>

Томіліна А.О.,
канд. пед. наук,
старший викладач
кафедри англійської філології
Криворізького державного педагогічного
університету

Постановка проблеми в загальному вигляді. Процеси інформатизації передбачають всебічне впровадження інформаційних технологій у суспільстві загалом та в навчанні зокрема. Інформаційні технології в навчанні створюють оптимальні умови для опанування певного матеріалу та інтенсифікації існуючих знань у певній сфері. Під час впровадження інформаційних технологій у процес

навчання відбувається раціоналізація навчальної діяльності студентів. Таким чином перед викладачем постає питання вибору найбільш оптимального варіанту серед існуючих інформаційних технологій для реалізації поставлених цілей. Супровід інформаційними технологіями можливий в усіх сферах навчання, тому вивчення англійської не є виключенням. Певний інтерес викли-

кає вивчення англійської як іноземної студентами філологічних спеціальностей за допомогою використання інформаційних технологій.

Для прогресивного оволодіння англійською мовою студентами філологічних спеціальностей використання інформаційних технологій є важливим. Наразі актуальним є впровадження електронних платформ в освітній процес при вивченні англійської як іноземної. Викладач, враховуючи умови та особливості навчального процесу, віддає перевагу тій чи іншій платформі. Серед факторів, які впливають на вибір, можуть бути фінансові затрати, особливі вимоги до комп'ютерної грамотності студентів, доступність, індивідуальні переваги студентів та інше.

Аналіз електронних платформ з проблеми дослідження дає можливість стверджувати, що MOODLE є дієвим новітнім засобом модернізації освіти, надаючи викладачам і студентам значні можливості, що потребують подальшого освоєння, аргументації та включення до навчального процесу, а саме у вивчення гуманітарних дисциплін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

І. Смольнікова виокремлює певні особливості процесу впровадження інформаційних технологій в освіту, які також стосуються імплементації інформаційних технологій при вивченні англійської студентами-філологами: збереження національних інтересів і традицій при використанні досягнень науково-технічного прогресу, безперервність освіти на основі базової комп'ютерної підготовки, еволюційний розвиток методики із залученням переваг інформаційних комп'ютерних технологій, свобода вибору, стандартизація змісту та сертифікація апаратно-програмних засобів для оптимізації розвитку безструктурної інформатизації з нижчих рівнів освітньої ієрархії [13].

У тлумачному словнику термінів понятійного апарату інформатизації освіти під «інформаційними технологіями» розуміють частину наукової галузі інформатики, що є сукупністю засобів, способів, методів автоматизованого збору, обробки, зберігання, передачі, використання, продукування інформації для отримання визначених, очікуваних результатів [14].

Сутність поняття «інформаційні технології» розглядали багато науковців. Так, В. Глушков вважає, що інформаційні технології – це процеси, пов'язані з переробкою інформації. Основна мета інформаційних технологій – виробництво інформації з метою безпосереднього використання для аналізу або планування своїх ідей [7]. Г. Коджаспірова під інформаційними технологіями розуміє сукупність технічних і програмних засобів збору, обробки, зберігання та передачі інформації [8, с. 111]. Загалом до інформаційних технологій належать технічне, програмне, інформаційне, організаційне та методичне забезпечення, що у своїй сукупності дає інтегровану багатофункціональну систему.

Н. Апатова [1], А. Бернадський [3], В. Беспалько [4], Р. Вільямс [5] зазначають, що функціонування цієї системи без забезпечення певних умов є неможливим. Необхідним є технічне забезпечення, методична база, яка повинна постійно оновлюватися, висококваліфіковані кадри, інформаційний простір тощо. Натепер актуальним залишається питання забезпечення інформаційних технологій методичними розробками для оптимізації їх використання у процесі навчання загалом і при вивченні англійської мови студентами-філологами зокрема.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість праць щодо впровадження електронної платформи MOODLE в освітній процес, питання можливостей використання MOODLE як допоміжного засобу оптимізації самостійної роботи студентів-філологів, які вивчають англійську як іноземну, не досить висвітлена в педагогічній науці.

Мета статті – обґрунтувати та продемонструвати можливості та переваги використання інформаційних технологій, а саме електронної платформи MOODLE, на різних етапах оволодіння англійською мовою студентами-філологами, реалізуючи функцію контролю та оптимізації навчання, принцип диференціації навчання.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи той факт, що дослідження впровадження електронної платформи MOODLE на практиці розглядається як засіб інтенсифікації вивчення мови студентами-філологами, слід визначити, чим саме є поняття «гуманітарні науки» та зазначити його характерні особливості. Так, М. Бахтін, говорячи про гуманітарні науки, використовує також такі терміни як «науки про дух», «філологічні науки», акцентуючи увагу на тому, що слово є спільним для всіх цих наук [2].

Розглядаючи гуманітарні науки порівняно з природничо-науковими та фізико-математичними, можна виокремити різницю, яка полягає у відмінності предмета дослідження, методів пізнання тощо. В. Кузнєцов [9], С. Мальцева [10], А. Сабіров [11], Ю. Сенько [12] вказують на певні характеристики гуманітарних наук, а саме залежність від соціокультурних факторів, використання при гуманітарному пізнанні інтерпретаційних методів дослідження, обов'язковість дослідження знаково-символічної системи та наявність аксіологічного моменту.

Для ефективного втілення процесу опанування знаннями з гуманітарних дисциплін необхідно чітко визначити етапи навчання, механізми усвідомлення отриманого матеріалу, механізми контролю. В процесі опанування нового матеріалу студенти аналізують його, порівнюючи з практичним досвідом, тобто з тим, що було отримано та вивчено раніше. Так і відбувається процес трансформації. Студент на основі отриманих знань

динамічно формує нові знання та дії, змінюючи попередній досвід. Забезпечення викладачем контролю якості процесу оволодіння матеріалом є необхідним складовою процесу навчання. Важливим при використанні інформаційних технологій є їх заповнення методичним матеріалом, який би реалізував оптимізацію засвоєння знань та функцію контролю.

Контроль ефективності усвідомлення змісту навчального матеріалу при вивченні англійської як іноземної можна здійснювати шляхом виконання контрольних завдань, складених відповідно до програми, а саме тестів, презентацій, проєктів, перегляду відеозаписів чи прослуховування аудіо-фрагментів (рис. 1). Доцільно використовувати електронні платформи, які допомагають реалізувати функцію контролю та пропонують численні варіанти інструментів для створення різних видів тестів, презентацій, демонстрації відео-фрагментів і виконання завдань на основі отриманої інформації. Використання електронних платформ уможлиблює визначення прогалів і своєчасне їх усунення, а також завдяки збереженню попередніх результатів дає можливість аналізувати продуктивність та успішність оволодіння різними рівнями мови.

Було створено курси «Друга мова (англійська)» для студентів 3 та 4 року навчання факультету іноземних мов за допомогою електронної платформи MOODLE [15; 16]. Саме використання цієї платформи забезпечує мотивацію студентів і сприяє підвищенню їхньої самооцінки. Зазначені курси складаються з тематичних модулів, що використовуються для проміжного та підсумкового контролю. Проміжний контроль дозволяє дійти висновків щодо доступності викладеного навчального

матеріалу, рівня сформованості знань та їх ґрунтовності у виробленні вмій і навичок, а також дає можливість скорегувати контролюючу дію. Підсумковий контроль демонструє готовність студентів до переходу до наступного етапу оволодіння мовою. Всі ці етапи сприяють зворотному зв'язку за схемою «викладач-студент».

Завдяки використанню електронної платформи MOODLE контрольні дії можна урізноманітнити. Також електронна платформа реалізує можливість поетапного засвоєння матеріалу, виконуючи різні завдання, що сприяють індивідуалізації та диференціації навчання.

Принцип індивідуальності імплементується багатьма інструментами електронної платформи MOODLE, які допомагають доповнювати курси методичним матеріалом. Так, доступна опція повторного проходження тесту, але є і можливість вимкнення цієї опції. У зазначених курсах можливість декількох спроб залишається для корекції можливих прогалів у засвоєному матеріалі, є можливість вибору індивідуального темпу для виконання завдань. Щодо методичного матеріалу, то викладач має можливість додавати диференційовані завдання. Доступним є індивідуальне коментування певних помилок та організація індивідуальних завдань.

Принцип тематичності реалізується при розміщенні контрольних елементів курсу послідовно та залежно від тем програми. Так, курс «Друга мова (англійська)» для студентів 3 курсу складається зі вступного (організаційного) модуля Introduction, де визначені єдині вимоги та надані коментарі щодо оцінювальних дій, та таких модулів: My Home is my Castle, Travel Broadens the Mind, Early to Bed, Better Safe than Sorry, You are What You Eat, Every Man to

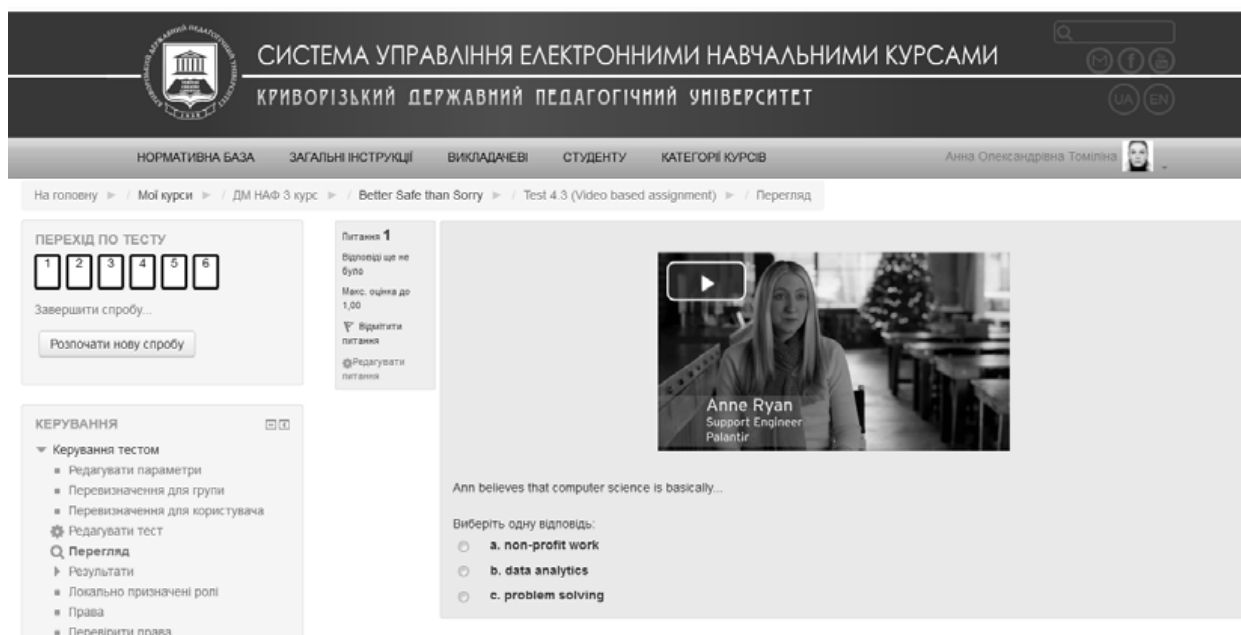

Рис. 1. Приклад тестового завдання із залученням відео-фрагменту

His Taste. Зазначені модулі пропонують завдання для реалізації різних етапів контролю з урахуванням індивідуальних особливостей студентів факультету іноземних мов, а також демонстрацію граматичного матеріалу, завдання на аудіювання, введення лексичного матеріалу з можливістю використання глосарію. Модулі з індивідуального та домашнього читання містять додаткові, тестові завдання та завдання, які включають роботу з аудіо-книгами та контролю прослуханого. Модуль Filmography включає в себе завдання по фільмах, які відповідають темам модулів.

Повноту та глибину засвоєного навчального матеріалу можна відстежити при перегляді звітів про діяльність окремого студента чи академічної групи загалом окремо по кожній контрольній дії, тобто залежно від мети такої діагностичної роботи. Перевагою контролю за допомогою платформи MOODLE є й те, що він носить доброзичливий характер, який реалізується через наявність підбадьорюючих і схвальних коментарів під час виконання завдань, при розміщенні інформації на новинарному форумі. Наявне розуміння індивідуальних потреб студента, що відповідає сучасним вимогам оцінювання знань. Враховуючи зазначене та практичний досвід застосування електронної платформи MOODLE, можна дійти висновку, що вона має певні переваги, які гарантують інтенсифікацію навчання та оптимізацію отриманого результату.

Висновки. Впровадження інформаційних технологій, а саме платформи MOODLE, при вивченні англійської студентами-філологами сприяє інтенсифікації навчання з подальшим поліпшенням результатів та оптимізації оцінювання знань на різних етапах засвоєння англійської мови, уможливорює своєчасний зворотний зв'язок, який має особливе значення при вивченні гуманітарних дисциплін. Оскільки важливим є формування комунікативної компетенції при вивченні англійської мови, швидкість та якість зворотного зв'язку може відігравати вирішальну роль, а також давати можливість викладачеві, використовуючи різні інструменти, урізноманітнювати етапи оволодіння мовою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Апатова Н.В. Влияние информационных технологий на содержание и методы обучения в средней школе : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Симферопольский государственный университет, Институт общеобразовательной школы РАО. Москва, 1994. 348 с.
2. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. Москва : Искусство, 1979. 424 с.
3. Бернадський А.М. Дистанційна освіта: регіональний аспект. *Дистанційна освіта*. 1998. Вип. 1. С. 37–41.
4. Беспалько В.П. Образование и обучение с участием компьютеров (педагогика третьего тысячелетия). Москва; Воронеж : МПСИ; МОДЕК, 2002. 348 с.
5. Вильямс Р., Маклин К. Компьютеры в школе. Москва : Прогресс, 1988. 336 с.
6. Владимирська Є. Дистанційна чи відкрита освіта: дефініційні артикуляції. *Вища освіта України*. 2004. Вип. 2. С. 112–115.
7. Глушков В.М. Основы безбумажной информатики. Москва : Наука, 1982. 552 с.
8. Коджаспиров А.Ю., Коджаспирова Г.М., Словарь по педагогике. Москва; Ростов-на-Дону : МарТ, 2005. 448 с.
9. Кузнецов В.Г. Герменевтика и гуманитарное познание. Москва : Москов. ун-т, 1991. 192 с.
10. Мальцева С.С. Специфика обучения гуманитарным дисциплинам в профильных классах негуманитарной направленности : автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Тюмень, 2009. 20 с.
11. Сабиров А.Г. Философия социально-гуманитарных наук : учебно-метод. пособ. для аспирантов и соискателей нефилософских спец. Елабуга : ЕГПУ, 2006. 55 с.
12. Сенько Ю.В. Гуманитарные основы педагогического образования: курс лекций : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. Москва : Академия, 2000. 240 с.
13. Смольникова И.А. Информационные технологии и образование. URL: <http://www.ito.su/1998-99/b/smolnikova.html> (дата звернення: 20.01.20).
14. Толковый словарь терминов понятийного аппарата информатизации образования / за ред. И.В. Роберт. Москва : ИИО РАО, 2009. 96 с.
15. Томіліна А.О., Малоіван М.В. Друга мова (англійська) 3 курс. URL: <https://moodle.kdpu.edu.ua/course/view.php?id=253>.
16. Томіліна А.О., Малоіван М.В. Друга мова (англійська) 4 курс. URL: <https://moodle.kdpu.edu.ua/enrol/index.php?id=254>.